

Hvad er en aktie?

Introduktion

- » En aktie er et værdipapir, som kan købes og sælges.
- » Ved køb af aktier, bliver man medejer i det pågældende aktieselskab. Det vil sige, at man køber en del af et selskab. Jo flere aktier man har i en bestemt virksomhed, jo mere ejer man af selskabet og jo mere indflydelse kan man få.
- » At købe en aktie er typisk en investering med høj risiko og tilsvarende højt, men usikkert forventet afkast.

Aktiekapital

- » Aktier bliver typisk udstedt fordi pågældende firma har brug for penge. Firmaet går således på Fondsbørsen og udsteder aktier, hvilket giver penge til eksempelvis nye investeringer, der kan skabe vækst.
- » Ved at købe aktier tilfører du således risikovillig kapital til virksomheden. De nye investeringer bliver således finansieret med egenkapital. I modsætning til at tage lån i en bank, skal selskabet ikke betale pengene, de får i stedet udbytte fra virksomheden eller del i kursstigninger på aktierne.
- » Ved en eventuel konkurs mister aktionærerne deres penge. Omvendt kan de få et højt afkast, hvis investeringen går godt og virksomheden udvikler sig positivt.

Aktiehandel

- » Du kan købe og sælge aktier via en bank eller en internetmægler, hvor du enten lader banken handle på dine vegne eller ved selv at handle via internettet.

- » At handle via internettet er den billigste og mest udbredte måde at handle på. Ved at handle via internettet kan man løbende følge aktiernes kursudvikling.

Aktiens kurs

- » En akties kurs er synonymt med aktiens pris på markedet, som fastsættes dagligt på fondsbørsen og bl.a. er afhængig af udbud og efterspørgsel efter aktien.

- » Kursen fortæller, hvor meget man skal betale for én aktie, og afspejler således markedets forventninger til pågældende virksomhed. Har markedet eksempelvis tiltro til, at virksomheden skal tjene flere penge, vil efterspørgselen efter de underliggende aktier stige, og kursen vil gå op.

Aktiens kurs

- » Aktiens kurs kan ydermere blive påvirket af forhold uden for de enkelte investorers påvirkning, herunder makroøkonomiske faktorer samt naturkatastrofer.
- » Generelt gælder det om at købe aktier, når kursen er lav, og sælge når aktierne har oplevet en stigning. Der er dog ingen, som med kan sikkerhed kan forudse en akties fremtidige udvikling.

Risiko ved investering i aktier

- » Ved investering i aktier vil der altid være en risiko for, at man taber dele af eller hele det investerede beløb.
- » Fald i aktiens kurs kan komme som følge af bl.a.:
 - » Svage resultater
 - » Faldende interesse for virksomheden på de finansielle markeder
 - » Makroøkonomiske faktorer så som rentestigninger, stigende inflation, høj arbejdsløshed, lavkonjunktur etc.
 - » Udvikling hos konkurrerende virksomheder
 - » Naturkatastrofer
- » Alle de risikofaktorer, der er forbundet med aktier, er selvfølgelig også det, der giver muligheden for at opnå et højt afkast.

Risiko ved investering i aktier

- » Det muligt at *fjerne* dele af den risikoen man påtager sig ved investering i aktier.
- » Der er to typer risici forbundet med aktier:
 - » Markedsrisiko, også kaldt systematisk risiko
 - » Aktiespecifik risiko, også kaldt usystematisk risiko
- » Markedsrisikoen er ikke diversificerbar, da dette er risiko forbundet med generel usikkerhed i økonomien og dermed uden for den enkelte investors kontrol.

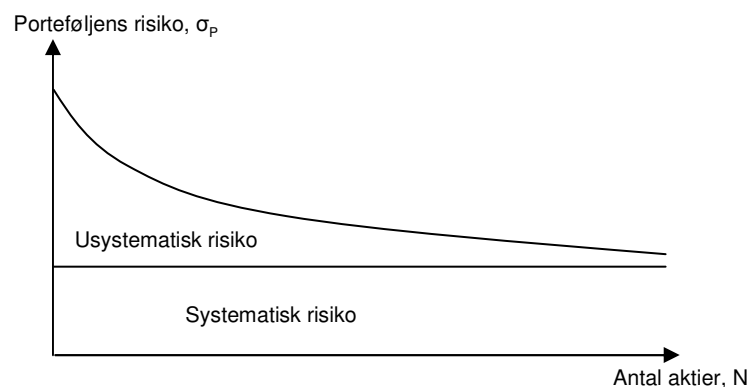

Risiko ved investering i aktier

- » Man kan reducere den aktiespecifikke risiko ved at købe aktier i forskellige virksomheder samt brancher og således diversificere sin portefølje. Filosofien ved diversifikation er, at man spiller på flere muligheder, og formindsker påvirkningen fra et enkelt selskab.
- » Et eksempel kunne være at man i stedet for at investere hele sin formue i en enkelt bankaktie, spreder sine investeringer på Energi-, Industri-, medicinal- og selvfølgelig fortsat bankaktier. På den måde reducerer man de specifikke ting som påvirker bankaktier særligt, f.eks. udvikling i renten.

Risiko ved investering i aktier

- » Jo flere forskellige aktier man investerer i, jo mindre bliver den usystematiske risiko. Ved investering i markedsporteføljen^[1] er man teoretisk set kun udsat for den systematiske markedsrisiko.

- » Investors risikoprofil er dog væsentlig i forhold til, hvor meget man ønsker at reducere sin risiko, da dette medfører et lavere men mindre usikkert forventet afkast.

[1] Indeholder alle risikofyldte aktiver i økonomien og er den portefølje der giver højest afkast per risiko.

Beta

- » Risiko forbundet med en enkelt aktie kan findes ved at kigge på det gældende selskabs betaværdi.
 - » En aktie med betaværdi på 1, ændrer sig i størrelse som det generelle marked
 - » En aktie med betaværdi på eksempelvis 1,2 vil stige/falde med 12% når markedet stiger/falder med 10%
 - » En aktie med betaværdi på eksempelvis 0,6 vil kun stige/falde med 6% når markedet stiger/falder med 10%
- » Jo højere betaværdi knyttet til et selskab, jo mere risiko er der forbundet med investering i pågældende selskabs aktier.
- » Generelt gælder det, at IT, software og medier typisk er højrisikoaktier, mens fødevarer, forsyningsvirksomheder samt byggeri og anlæg er eksempler på aktier med lavere risiko.
- » Betaværdier måles historisk, og nøgletal og beregninger fortæller derfor ikke med sikkerhed hvad fremtiden bringer

Valuta og valutakurser

- » Diversificering og investering i den såkaldte markedsportefølje giver det *optimale* afkast, men fører dog til den risiko, der findes ved at udvide sin portefølje udover landegrænserne.
- » I forskellige lande anvendes forskellig valuta, der har en fastsat valutakurs. Via den globale pengemarkedshandel fastsættes valutakursen i det enkelte land, ud fra pengemængde, rente politik, inflation, den nationale økonomi osv.
- » Kursen mellem de forskellige valutaer bestemmes herefter på baggrund af udbud og efterspørgsel, hvor hvert land typisk forsøger, gennem deres nationalbanker, at føre en pengepolitik der er med til at bestemme, om landets valuta er meget eller lidt værd i forhold til andre lande.

Valuta og valutakurser

- » Landets rentepolitik er vigtig i forhold til at styre valutakursen. Sættes renten kraftig op, vil der typisk blive stor udenlandsk interesse i forhold til at placere penge i landet, og valutakursen vil stige. Modsat vil valutakursen typisk falde, hvis renten sættes ned, da investorerne vil lede efter alternative investeringssteder.
- » Ved investering i udenlandske aktier har du derfor, udover den risiko der er knyttet til selve aktien, også en risiko bundet til valutakursen. Stiger valutakursen tjener du penge, og falder valutakursen taber du penge.

Aktiens likviditet

- » Når man handler aktier er det væsentlig at kigge på aktiens likviditet. Det er eksempelvis ingen god investering, hvis flere af aktierne i ens portefølje ikke kan sælges til markedets pris grundet lav efterspørgsel.
- » Når man køber en aktie, er der aldrig en garanti for, at nogen vil købe den, når du selv vil sælge. Man kan således ende med en aktie, der teoretisk har en bestemt værdi, men som i praksis er værdiløs, da den ikke kan realiseres.
- » Jo flere, der ønsker at handle en bestemt aktie, des større er sandsynligheden for, at man bliver enig om en fælles kurs. Hvis der derimod er få købere og sælgere af en aktie, kan der være meget stor forskel mellem købs- og salgspris. Denne forskel kaldes for aktiens kursspænd.

Aktiens likviditet

- » Aktier kan groft deles op i tre grupper i forhold til likviditet:
 - » De mest likvide er de største aktierne, som står for hovedparten (70-80%) af hele omsætningen på børsen. I Danmark gælder dette OMXC20-aktierne, herunder Danske Bank og Novo Nordisk
 - » De mindre likvide aktierne er dem der står for den resterende del af børsens omsætning (20-30%). Dette gælder eksempelvis Bang & Olufsen.
 - » Til slut finder man de illikvide aktier, der stort set aldrig handles. For en illikvid aktie kan det tage lang tid, før man finder en, der vil købe ens aktie for en nogen lunde "fair" pris.
- » Ved at købe illikvide aktier risikerer man, at få låst sin kapital i en aktie, som man ikke kan få solgt igen uden at lide et stort tab.

Aktiens afkast

- » Afkast beregnes som den totale gevinst ved køb og salg af aktier fratrukket omkostninger, hvor den totale gevinst er summen af en eventuel kursstigning/fald og udbytte.
- » Udbytte kan blive udbetalt af en virksomhed som en procentandel af et eventuelt overskud og udgør en procentdel af den nominelle værdi af de aktier, man ejer i selskabet. Udbetaling af udbytte kaldes også dividende. Det besluttes én gang årligt på generalforsamlingen, hvor stor udbyttet i selskabet skal være.
- » Forskellen mellem det realiserede afkast og den risikofrie rente betegnes som aktiens risikopræmie. Jo højere risiko, des større risikopræmie kræver køber.

Aktiens afkast

- » Aktieafkastet er stærkt korreleret med aktiens risiko. Da risikopræmien stiger i takt med aktiens risiko, presses kursen på risikofyldte aktier ned, hvorfor forskellen i risikopræmie på forskellige aktier afspejler forskellen i risiko.
- » For at realisere en eventuel kursgevinst kan man sælge sine aktier, hvilket sker på samme måder som ved køb. Man realiserer således en kursgevinst/tab og opgiver sin stemmeret samt sin ret til fremtidige dividender knyttet til de solgte aktier.

Analyse af Nøgletal - EPS

- » Ved investering i aktier er det vigtigt at kende til de vigtigste mål i forhold til hvorledes aktien præsterer på markedet. Man kan således finde ud, hvad der ligger bag ved aktiens kurs. Man kan således ikke bare vælge en aktie, som er i nominel lav kurs, og så antage at aktien er billigere end en anden aktie med en højere kurs.
- » Et meget anvendt nøgletal til brug ved vurdering af aktier er EPS (earnings per share). EPS anvendes som et mål for virksomhedens profitabilitet og beregnes som selskabets overskud fordelt på antal udestående aktier. EPS siger ikke noget om hvor meget kapital, der er brugt for at generere overskuddet.
- » Det er derfor vigtigt ikke udelukkende at kigge på et enkelt nøgletal, men at kombinere forskellige mål før man drager en konklusion.

Nøgletal – P/E-ratio

- » Et andet vigtigt nøgletal er P/E-ratio (price-to-earnings ratio), hvor EPS indgår som en vigtig faktor. P/E-ratio fortæller, hvor meget investor betaler for aktien i forhold til, hvad den giver af overskud. P/E beregnes som prisen per aktie i forhold til EPS.
- » De fleste selskaber offentliggør P/E-nøgletal i deres regnskabsmeddelelser, alternativt kan man finde dem i de fleste aviser.
- » En aktie med en P/E på 15 betyder, at investor betaler 15x mere for selskabet end selskabet har tjent på 1 år.

Nøgletal – P/E-ratio (fortsat)

- » Beregningen af P/E-værdier er en måde, hvorpå man hurtigt kan sammenligne forskellige selskaber for at se om de er dyre eller billige i forhold til hinanden eller markedet.
- » Nøgletallet er dog statisk, dvs. det er en her og nu øvelse, som analyserer kursen nu, og med et regnskabsmæssigt resultat der er historisk. Derfor kan en aktie med en P/E på 15 godt være et godt køb sammenlignet med en aktie med P/E på 10, hvis førstnævnte har en meget god fremtidig udvikling (vækst) i deres resultat.

Nøgletal – Kurs/Indre værdi

- » Den indre værdi er et mål for den regnskabsmæssige værdi af dit investeringspapir, altså hvad det er værd målt på bogført værdi = egenkapital.
- » Den indre værdi beregnes som den bogførte værdi af selskabet fordelt på antallet af udstedte aktier.
- » Kurs/Indre værdi beregnes ved at dividere den aktuelle kurs med den beregnede indre værdi.
- » Kurs/Indre værdi siger noget om, hvor meget man giver for én krones bogført værdi.

Nøgletal – ROE og ROC

- » Udover P/E-ratio er det vigtig at få et indtryk af afkastet totalt i virksomheden, ROE samt ROC. Disse nøgletal repræsenterer henholdsvis afkast på selskabets egenkapital og afkast på selskabets totale kapital. Man kan ikke udelukkende anvende ROE som pegepind, da ROE ikke siger noget om gælden i selskabet. ROC vil dog give et indtryk af, hvor meget virksomheden har måttet låne for at generere gældende resultater.
- » Meget høj gældsgrad er risikabelt, og bør vække investors opmærksomhed. Selskaber med høj gældsgrad er udsat ved udsving i omsætning og ved rentestigninger, da dette kan medføre, at selskabet bliver insolvent og dermed mere udsat for konkurs.
- » Ved konkurs mister de underliggende aktier al værdi.

Nøgletal - Cashflow

- » *"Cash is fact, accounting is opinion..."* Kritikere af regnskabsmæssigt baserede nøgletal hævder at det er for uigennemskueligt, og at man ved regnskabsanalyse ofte mangle reel viden om selskaberne.
- » Bl.a. derfor kan det være nyttigt at sætte sig ind i virksomhedens cash flow. På denne måde får man et overblik over hvor virksomhedens penge kommer fra, og hvorledes selskabets pengestrøm hænger sammen.
- » En ofte benyttet måde til at vurdere aktier, er en DCF-analyse, hvor alle selskabets fremtidige cashflow estimeres og tilbagediskonteres til dagen i dag for at se om aktien er under- eller overvurderet.

Opsummering

- » Det er flere risikofaktorer forbundet ved aktieinvestering, hvoraf de væsentligste er:
 - » **Likviditetsrisiko** – Risiko forbundet med forskelle i udbud og efterspørgsel efter aktier. Hvilket kan medføre at investor ikke får solgt/købt den ønskede aktie på det ønskede tidspunkt.
 - » **Konkursrisiko** – Gør aktieinvestering ekstra risikabelt da al værdi mistes ved en evt. konkurs.
 - » **Valuta/Valutakursrisiko** – Forbundet med investering i udenlandske aktier. Kan medføre store tab i tilfælde af pludselige ændringer i det gældende lands pengepolitik.
 - » **Anden makroøkonomisk risiko** – Væsentlig, da ændringer i penge- samt finanspolitik, herunder ændringer i rente, inflation, skatter osv. kan medføre betydelige udslag på aktiemarkedet.

Opsummering

- » Normalt svinger aktiekurserne mere end kurserne på obligationer, og risikoen ved at investere i aktier er således større.
- » Ved investering i aktier bør du derfor have en tidshorisont på et par år, og sprede dine investeringer på flere forskellige aktier. På denne måde minimerer du risiko for tab.
- » Et vigtigt element ved aktieinvestering er kursen, og hvad den reflekterer. Ved køb bør kursen analyseres via finansielle nøgletal, for at få et indtryk af, hvad det egentlig er man betaler for, og hvorfor man betaler det man gør.

Disclaimer

Juridisk meddelelse fra COIN Fondsmæglerselskab A/S

- Oplysningerne i nærværende materiale er ikke udtømmende og kan være behæftet med fejl og unøjagtigheder. Samtlige beregninger, herunder fx beregninger af afkast, forrentning, resultat mv. er angivet på baggrund af COIN's forventninger og skal ikke forstås som garanterede minimumsbeløb eller på anden måde bindende tilbud fra COIN's side.
- COIN påtager sig intet ansvar for eventuelle fejl, unøjagtigheder eller udeladelser i nærværende materiale.
- Materialet er udarbejdet på baggrund af generelle betragtninger og intet i materialet kan derfor forstås eller anvendes som egentlig rådgivning fra COIN's side i forhold til en konkret sag eller situation. Enhver handling eller undladelse på baggrund af indholdet i materialet sker således på eget ansvar.
- COIN kan under ingen omstændigheder holdes ansvarlig for direkte, indirekte eller hændelige tab, herunder men ikke begrænset til tab af omsætning, tabt fortjeneste, mistet besparelse eller lignende tab, som måtte opstå ved brug af oplysningerne i nærværende materiale, uanset om COIN måtte være blevet advaret om risikoen for sådanne tab.

COIN Fondsmæglerselskab A/S
Rosenborggade 15, st. - 1130 København K - Tlf: 33 69 00 19
info@coin-as.dk - www.coin-as.dk

